

Profesor RNDr. Ernest Krist, CSc., šesťdesiatročný

V tomto roku sa v plnom pracovnom eláne a v rozkvetie tvorivých síl dožíva významného životného jubilea prof. RNDr. Ernest Krist, CSc., vedúci Katedry petrografie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Narodil sa 9. marca 1925 vo Zvolene. Základné školské vzdelanie nadobudol vo svojom rodisku. V rokoch 1944-45 ukončil Štátnu učiteľskú akadémiu v Banskej Štiavnici s vyznamenaním. Po dvojročnom pôsobení ako učiteľ v Dolnom Vadičove (okres Kysucké Nové Mesto) a v Zolnej (okres Zvolen) jeho snaha a túžba po ďalšom vzdelaní ho priviedla na Prírodovedeckú fakultu v Bratislave. V roku 1952 na základe rigorózných skúšok a obhájením dizertačnej práce sa stal doktorom prírodných vied. Už rok predtým nastúpil za asistenta na Katedru mineralógie a petrografie Prírodovedeckej fakulty v Bratislave. V roku 1952 ho preložili na novozaloženú Fakultu geologicko-geografických vied Univerzity Komenského v Bratislave. Do roku 1957 pôsobil ako odborný asistent, v roku 1959 ho habilitovali a ustanovili za docenta v odbore petrografie eruptívnych a metamorfovaných hornín na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Hodnosť kandidáta vied získal v roku 1960 a profesorom petrografie je od roku 1971.

Celú doterajšiu prácu prof. E. Krista charakterizuje vysoká dôslednosť a náročnosť v oblasti vedeckovýskumnej a pedagogickej a organizátorskej. Počas jeho viac ako 30 ročného pôsobenia na Prírodovedeckej fakulte UK sa významne zaslúžil o rozvoj základného geologického vedného odboru — petrografie vyvretých a metamorfovaných hornín.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa zameriaval na riešenie kľúčových problémov magmatických a metamorfovaných hornín veporika, gemerika a stredoslovenských neovulkanitov.

Jeho prvé výskumné práce pochádzajú zo Spišsko-gemerského rudohoria a sú venované problematike karbónskych zlepcencov. Hlavným prínosom týchto prác je podrobná petrografická charakteristika obliakov skúmaných zlepcencov, vyčlenenie jednotlivých typov hornín, riešenie problémov paleogeografie a zdrojových oblastí.

Značná časť jeho výskumnej práce je venovaná štúdiu neovulkanitov a paleovulkanitov Štiavnických vrchov a Nízkych Tatier. Výsledky týchto prác priniesli nové poznatky o rozšírení, vzniku, minerálnom a chemickom zložení skúmaných vulkanických hornín a vyčlenenie ich nových typov, dovtedy v týchto oblastiach neznámych.

Nadväzujúc na nové poznatky, získané štúdiom vulkanických hornín, zameriaval sa na riešenie problematiky Štiavnických vrchov. Výsledky týchto prác boli cenným materiálom najmä pre ložiskový výskum.

Výskumné práce dotýkajúce sa štúdií magmatických a metamorfovaných hornín centrálnych Západných Karpát zaberajú najväčšiu časť jeho výskumnej činnosti. Riešenie problematiky magmatických hornín využíval a spájal so štúdiom metamorfovaných procesov a metamorfovaných hornín. S použitím najnovších metód geologicko-petrografického výskumu sú jeho zásluhou spracované kľúčové regióny centrálnych Západných Karpát — jadrové pohoria (Triebež, Nízke Tatry), veporické pásmo (kráľovohoľské, krakovské). V štúdiu metamorfizmu pokračoval prof. E. Krist i naďalej a svoje poznatky rozšíril na ďalšie oblasti. Hlavným prínosom štúdia tejto problematiky je spracovanie metamorfozy celých centrálnych Západných Karpát a v spoluautorstve vydanie Metamorfnej mapy ČSSR (časť Slovensko). Všetky práce našli široký ohlas a ocenenia nielen u nás, ale i v zahraničí. V rámci UNESCO vyšla v spoluautorstve Metamorfna mapa Európy a Vysvetlivky.

Veľkú zásluhu má prof. E. Krist pri zostavovaní geologických máp 1 : 200 000, 1 : 50 000 centrálnych Západných Karpát s vysvetlivkami. Podstatnou mierou prispel k spracovaniu a sám pripravil niekoľko exkurzných sprievodcov pri príležitosti Medzinárodného geologického kongresu v Prahe v roku 1968

a pri príležitosti iných konferencií a sympózií v centrálnych Západných Karpatoch.

Veľká snaha a iniciatíva prof. E. Krista sa prejavila v organizovaní sympózia Metamorfne procesy v kryštaliniku, paleozoiku, mezozoiku a v neogénnych vulkanitoch s ohľadom na ich paleogeografický význam a metalogenetické procesy. Usporiadala ho v roku 1980 v Nízkych Tatrách Katedra petrografie Prírodovedeckej fakulty UK v spolupráci s Geologickým ústavom D. Štúra v Bratislave.

Prof. E. Krist cieľavedome a dôsledne spája vedecký výskum s pedagogickou prácou. Výsledkom je upravenie a preloženie dvoch stredoškolských a napísanie dvoch vysokoškolských učebníc — Petrografia vyvrelých, sedimentárnych a metamorfovaných hornín a Petrologia.

Jeho pedagogicko-výchovnú činnosť charakterizuje dlhoročná prax, vysoká vedeckod odborná orientovanosť, náročnosť a dôslednosť. S veľkým zanietením sa venuje prednáškam, úspešne vedie cvičenia, semináre, exkurzie, diplomové práce a školenia vedec-kých aspirantov.

Pri náročnej vedeckovýskumnej a pedagogickej práci značnú časť svojho času venoval a venuje organizátorskej práci a akademickým funkciám. Bol prodekanom a dekanom Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, je predsedom komisie pre obhajoby kandidátskych prác z odboru mineralógie a petrografie, členom komisie pre udeľovanie RNDr., členom Vedeckej rady fakulty, členom Vedeckej rady Geologického ústavu Univerzity Komenského, členom odborevej komisie Ministerstva školstva SSR a ČSSR.

Prof. RNDr. Ernest Krist, CSc., bol za svoju záslužnú prácu vyznamenaný Striebornou medailou UK, Pamätnou medailou GÚDŠ a štátnym vyznamenaním Za vynikajúcu prácu.

Prehľad prác prof. E. Krista, CSc. dokazuje, že dosiahol záslužné úspechy a veľmi prispel k rozvoju vedeckovýskumnej, pedagogickej a organizátorskej práci.

Želáme prof. RNDr. E. Kristovi, CSc., do ďalších plodných rokov pevné zdravie, dobrú pohodu a veľa ďalších tvorivých úspechov.

Vincent Ďurovič

Životné jubileum RNDr. Vladimíra Hana

V marci 1985 sa v dobrom zdraví a plnej duševnej sviežosti dožil šesťdesiatin pracovník geologického úseku Bratislava Geologického prieskumu v Spišskej Novej Vsi RNDr. Vladimír Hano.

Narodil sa 26. 3. 1925 vo Vozokanoch v Topoľčianskom okrese. Po gymnaziálnych štúdiách sa zapísal na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, ktorú v odbore paleontológia ukončil v r. 1950 rigoróznymi skúškami. V priebehu ôsmich rokov pôsobil v Handlovských baniach a v Ústave pre výskum ložísk nerastných surovín v Turčianskych Tepliciach. Po reorganizácii rezortu prešiel do Geologického prieskumu, n. p., Turčianske Teplice, ktorý neskôr presídlil do Žiliny. V žilinskom stredis-

ku Geologického prieskumu, n. p., Spišská Nová Ves prežil najdlhšie obdobie. Pôsobil vo viacerých funkciách, okrem iných ako vedúci geologického odboru a vedúci odboru geologickej dokumentácie. V súčasnosti pracuje ako vedúci špeciálnej geologickej skupiny.

V rámci svojho odborného zamerania riadil geologickoprieskumné práce v oblasti Lučenskej kotliny, kde rozpracoval nový model jej geologického vývoja s dôrazom na terciérnu výplň a podložné útvary postihnuté hypergennými premenami. Ložisko kaolínu v Prievranej a kaolinického piesku v Petrovci, ktoré objavil jubilat, tvoria od sedemdesiatych rokov surovinovú bázu pre výrobu keramických obkladačiek v Lučenci a výrobu slínku v Rohožníku. Ložisko kameninových ílov v Pondelku zásobuje surovinou výrobu hospodárskej a stavebnej kameniny v Tomášovciach. Objavenie a využívanie ložísk keramických surovín v Lučenskej kotline je významným prínosom pre národné hospodárstvo SSR.